ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЖҰМЫСТЫ орындауға арналған ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Тақырыбы: Linux дистрибутивінде web қосымшаны әзірлеу

Жұмыстың мақсаты: Linux дистрибутивіне web қосымшаны әзірлеу құралдарын (Apache/Nginx, PHP/Python, MariaDB/PostgreSQL) орнату

Жұмыстың орындалу қадамы:

- 1) CentOS7 Linux дистрибутивін орнату;
- 2) Nginx веб-серверін орнату және конфигурациялау;
- 3) РНР орнату және конфигурациялау;
- 4) MariaDB МҚБЖ-ін орнату және конфигурациялау;
- 5) phpMyAdmin пакетін орнату және конфигурациялау;
- 6) PHP скрипт тілінде CRUD веб қосымшасын әзірлеу.

1) CentOS7 Linux дистрибутивін орнату

. . .

2) Nginx веб-серверін орнату және конфигурациялау

Nginx – Веб сервер Package атауы: nginx Daemon атауы: nginx

1-қадам: Nginx Web Server орнату

EPEL repository орнату \$ sudo yum install -y epel-release

\$ sudo yum info nginx

Nginx пакеттін орнату \$ sudo yum install -y nginx

Nginx daemon-ын жүктеу және авто жүктеу қызметіне қосу

\$ sudo systemctl start nginx

\$ sudo systemctl enable nginx

\$ ps -ef | grep nginx

Қандай порт нөмірді тыңдайтынын (Listen) тексеру \$ rpm -q net-tools \$ netstat -tulpn

2-қадам: Firewalld конфигурациялау

```
$ sudo firewall-cmd --permanent --add-service=http
$ sudo firewall-cmd --permanent --add-port=80/tcp
$ sudo firewall-cmd --reload
$ sudo firewall-cmd --list-all
```

3-қадам: Web Server тексеру

```
External IP
$ curl ifconfig.me

Internal IP
$ ip addr show

Browser → http://server ip address
```

4-қадам: Nginx Server Block (Virtual Host) конфигурациялау

```
$ ls /usr/share/nginx/html/
index.html ...
```

Create the Directory Structure

```
$ sudo mkdir -p /var/www/html
```

Grant Permissions

```
$ ls -la /var/www/html
$ sudo chown -R $USER:$USER /var/www/html/
$ sudo chmod -R 755 /var/www
```

Create Demo Pages for Each Virtual Host

Create New Virtual Host Files

Main Configuration File /etc/nginx/nginx.conf

```
Server Block (Virtual Host) Configuration Directory
/etc/nginx/conf.d/
/etc/nginx/sites-available/
/etc/nginx/sites-enabled/
$ sudo mkdir /etc/nginx/sites-available
$ sudo mkdir /etc/nginx/sites-enabled
$ sudo vim /etc/nginx/sites-available/default.conf
     server {
         listen
                    80;
         listen
                    [::]:80;
         server name 34.90.218.213;
         root /var/www/html/;
         index index.html index.htm index.php;
         location / {
              try files $uri $uri/ =404;
         }
         error page 404 /404.html;
              location = /40x.html {
         error page 500 502 503 504 /50x.html;
              location = /50x.html {
         }
     }
Enabling your Server Blocks
$ sudo ln -s /etc/nginx/sites-available/default.conf /etc/nginx/sites-enabled/
$ ls -l /etc/nginx/sites-enabled/
$ sudo vim /etc/nginx/nginx.conf
include /etc/nginx/conf.d/*.conf;
include /etc/nginx/sites-enabled/*.conf;
#
     server {
#
          listen 80;
#
          listen [::]:80;
#
          server name _;
#
          root /usr/share/nginx/html;
#
     # Load configuration files for the default server block.
#
          include /etc/nginx/default.d/*.conf;
```

error page 404 /404.html;

location = /404.html {

#

#

```
#
           }
#
#
           error page 500 502 503 504 /50x.html;
#
           location = /50x.html {
#
     }
$ sudo nginx -t
Restart Nginx & Select SELinux Mode
$ sudo systemctl restart nginx
SELinux modes:
- Disabled:
- Permissive:
- Enforcing.
Permissive mode
$ sudo setenforce 0
$ sestatus
Test Your Results
Browser → http://server ip address
$ curl http://server ip address
$ curl -I http://server ip address
3) РНР орнату және конфигурациялау
PHP – скрипт тілі (script language)
Пакет (орнатылмаған) туралы ақпаратты көру
$ sudo yum info php
EPEL repository-ын орнату
$ sudo yum install -y epel-release
REMI repository-ын орнату
$ sudo yum install -y http://rpms.remirepo.net/enterprise/remi-release-7.rpm
$ yum repolist
$ yum --disablerepo="*" --enablerepo="remi-safe" list php[7-9][0-9].x86 64
$ sudo yum install -y yum-utils
$ sudo yum-config-manager --enable remi-php81
$ yum info php
```

```
$ yum search php81- | grep -i module | wc -l
$ yum search php81- | grep -i module
$ sudo yum install -y php php-fpm php-mysql
$ rpm -qa | grep -i php
$ php -v
$ sudo vim /etc/php.ini
cgi.fix pathinfo=0
$ sudo vim /etc/php-fpm.d/www.conf
listen = /var/run/php-fpm/php-fpm.sock
listen.owner = nginx
listen.group = nginx
$ sudo systemctl start php-fpm
$ sudo systemctl enable php-fpm
$ sudo vim /etc/nginx/sites-available/default.conf
$ sudo vim /etc/nginx/conf.d/default.conf
     location ~ \.php$ {
     try files $uri =404;
     fastcgi_pass unix:/var/run/php-fpm/php-fpm.sock;
     fastcgi index index.php;
     fastcgi param SCRIPT FILENAME $document root$fastcgi script name;
     include fastogi params;
$ sudo systemctl restart nginx php-fpm
$ ls -la /var/www/html
$ sudo chown -R $USER:$USER /var/www/html/
$ sudo chmod -R 755 /var/www
$ vim /var/www/html/index.php
<?php
phpinfo();
?>
$ ls -l /var/www/html/
$ sudo rm -f /var/www/html/index.html
Browser → http://server ip address
```

4) MariaDB МҚБЖ-ін орнату және конфигурациялау

```
MariaDB/MySQL – Мәліметтер қорын басқару жүйесі (МҚБЖ)
Package атауы: MariaDB-server
Daemon (service) атауы: mariadb
Port немірі: 3306
$ yum info mariadb-server
$ sudo vim /etc/yum.repos.d/MariaDB.repo
[mariadb]
name = MariaDB
baseurl = https://mirrors.aliyun.com/mariadb/yum/10.6/centos7-amd64
gpgkey=https://mirrors.aliyun.com/mariadb/yum/RPM-GPG-KEY-MariaDB
gpgcheck=1
$ yum info mariadb-server
$ sudo yum install -y MariaDB-server MariaDB-client
$ rpm -qa | grep -i mariadb
$rpm -qi MariaDB-server
$ sudo systemctl start mariadb
$ sudo systemctl enable mariadb
$ ps -ef | grep mariadb
$ netstat -tulpn
$ mysql
MariaDB > SELECT VERSION();
MariaDB> exit.
MariaDB/MySQL конфигурациялау
$ sudo mariadb-secure-installation
$ sudo systemctl restart mariadb
$ sudo mysql -u root -p
Enter password: P@s$w0rd
MariaDB > SELECT user, plugin, host FROM mysql.user;
MariaDB > CREATE USER admin@localhost IDENTIFIED BY 'P@s$w0rd';
MariaDB > SELECT user, plugin, host FROM mysgl.user;
MariaDB > GRANT ALL PRIVILEGES ON *.* TO admin@localhost WITH GRANT OPTION;
MariaDB > FLUSH PRIVILEGES;
MariaDB> exit
$mysql -u admin -p
```

5) phpMyAdmin пакетін орнату және конфигурациялау

Enter password: P@s\$w0rd
MariaDB> SHOW DATABASES;

MariaDB> exit

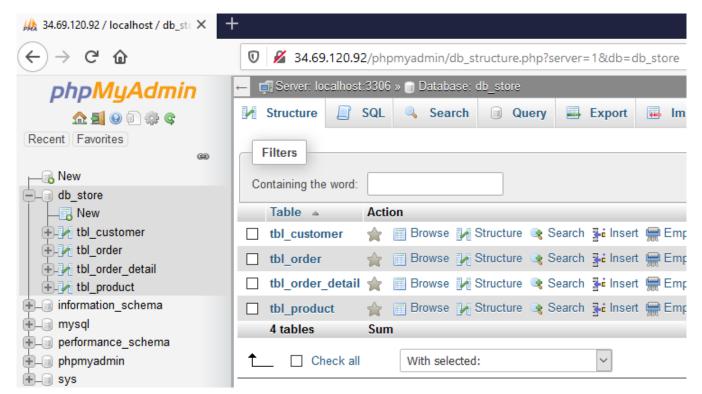
phpMyAdmin – MySQL МҚБЖ-сін веб-интерфейс арқылы басқару үшін арналған веб-қосымша. РНР тілінде жазылған.

```
$ sudo yum install -y php-xml php-mbstring
$ rpm -qa | grep -i php
```

. . .

Browser → http://server_ip_address

6) PHP скрипт тілінде CRUD веб қосымшасын әзірлеу

CRUD – Create (Add), Read (View), Update (Edit) және Delete

PHP мен MySQL-ді байланыстырудың 3 тәсілі бар:

- MySQLi Object-oriented;
- MySQLi Procedural;
- PDO.

ECKEPTY! Бұл зертханалық жұмыста, PHP мен MySQL-ді байланыстырудың "MySQLi Procedural" тәсілін қолданамыз!

Мысалы, CRUD веб қосымшасының Form-сы төмендегі суреттегідей болуы мүмкін!

Read Products

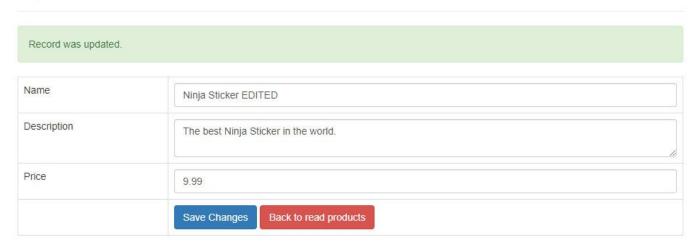
Create New Product

D	Name	Description	Price	Action
9	Ninja Sticker	The best Ninja Sticker in the world.	\$9.99	Edit Delete
}	Pillow	Sleeping well is important.	\$8.99	Edit Delete
Č	Earphone	You need this one if you love music.	\$7	Edit Delete
	Mouse	Very useful if you love your computer.	\$11.35	Edit Delete
	Trash Can	It will help you maintain cleanliness.	\$3.95	Edit Delete
	Eye Glasses	It will make you read better.	\$6	Edit Delete
	Gatorade	This is a very good drink for athletes.	\$1.99	Edit Delete
	Basketball	A ball used in the NBA.	\$49.99	Edit Delete

Create Product

Update Product

Read Products

Create New Product

ID	Name	Description	Price	Action
9	Ninja Sticker EDITED	The best Ninja Sticker in the world.	\$9.99	Edit Delete
8	Pillow	Sleeping well is important.	\$8.99	Edit Delete
7	Earphone	You need this one if you love music.	\$7	Edit Delete
6	Mouse	Very useful if you love your computer.	\$11.35	Edit Delete
5	Trash Can	It will help you maintain cleanliness.	\$3.95	Edit Delete
4	Eye Glasses	It will make you read better.	\$6	Edit Delete
3	Gatorade	This is a very good drink for athletes.	\$1.99	Edit Delete
1	Basketball	A ball used in the NBA.	\$49.99	Edit Delete

References

PHP MySQL CRUD Application with MySQLi Procedural https://github.com/rzrokon/PHP-MySQL-CRUD-Application-with-MySqli-Procedural

PHP MySQL CRUD Application

https://www.tutorialrepublic.com/php-tutorial/php-mysgl-crud-application.php

PHP CRUD Create, edit, update and delete posts with MySQL database https://codewithawa.com/posts/php-crud-create,-edit,-update-and-delete-posts-with-mysql-database

PHP CRUD Tutorial

https://www.startutorial.com/articles/view/php-crud-tutorial-part-1

PHP CRUD Tutorial for Beginners – Step By Step Guide! https://www.codeofaninja.com/2011/12/php-and-mysgl-crud-tutorial.html

Get Started With CRUD Operations in PHP MySQL Databases https://code.tutsplus.com/tutorials/how-to-work-with-mysql-in-php--cms-32222

PHP CRUD with MySQL https://youtu.be/mjVuBlwXASo

PHP CRUD (Create, Read, Update, Delete) https://voutu.be/72U5Af8KUpA

PHP MySQL CRUD BASIC https://youtu.be/58h0YWo4l8o